

למצוק קטן, ישנו סבך צמחייה מאוד לא שיגרתי עם סיכוי לא רב למצוא מעט מים בין הקנים. זהו המעיין עין ארדון [5], נקודת מים קטנה לכל הדעות, אולם במדבר זהו אוצר שאין ערוך לו. כפי שמעידים העקבות מסביב מהווה עין ארדון מקור מים חשוב לבעלי החיים שהמכתש הוא ביתם. מכאן, רק עוד כמה מאות מטרים עד לעץ השיטה של תחילת המסלול [2], וממנו, עיפיים (מעט) אך מרוצים (מאוד) חוזרים במעלה הדרך עד למגרש החנייה.

מי שכוחו במותניו ומסוגל להאריך את המסלול בכקילומטר נוסף, בוודאי לא ירצה להחמיץ את אחד האתרים היותר מרשימים ומפורסמים במכתש רמון: הדייק הגדול של נחל ארדון. כדי להגיע אליו יש לפנות שמאלה במקום ימינה בדרך העפר (פוגשים בה שוב בסיום הירידה מגבעת חרוט). כעבור דקות אחדות של הליכה (לאחר כ-500 מ'), במורד הערוץ משמאל מתרומם עמוד אבן ענק, שעומד בניצב לשכבות הצבעוניות במצוק שבצד הנחל, ומתנשא לגובה של יותר מ-10 מ', אנדרטה בת מיליוני שנים לכוחות המניעים את כוכב הלכת שלנו.

מגמה לוחטת

סדרות דייקים נמצאות בנחל ארדון ובמקומות נוספים במכתש רמון. מגמה לוחטת (נתך סלעים) חדרה בכוח אדיר אל תוך הסדקים בסלע והתקשתה בתוכם לחומר מוצק, וכל זאת לפני יותר מ-100 מיליון שנה. הדייקים שחודרים ממעמקי האדמה, חוצים בדרכם שכבות חרסית שבהן יש מינרלים בריכוזים שונים, שיוצרים צבעים שונים. צבעם השחור של הדייקים הוא תוצר לוואי של החום העצום של המגמה, אשר התייכה את סלע אבן החול שמסביבה.

מסלול מס' 2: נחל עקרבים

סוג: מסלול רגלי. כרוך בהקפצת כלי רכב. **מקום:** מעלה עקרבים. **נקודת מוצא:** הצטלבות השבילים אדום ושחור, כ-3 ק"מ מצפון למצבת הזיכרון שבראש מעלה עקרבים, על כביש 227. **נקודת סיום:** חניון רכב מעל עין עקרבים, בקצה דרך העפר המסומנת בשחור עליה כתוב "עין צין", בתחתית מעלה עקרבים. **אורך מסלול:** 7 ק"מ. **דרגת קושי:** קל-בינוני. מתאים לילדים מגיל שבע ומעלה. **זמן מסלול:** כ-5 שעות. **המכוננית שתחכה בסוף המסלול:** כשיורדים בכביש הערבה לכיוון

מכתש רמון

מסלול נחל ארדון ולגבעת חרוט

מנקודה זו עולה השביל היחיד לפסגת הגבעה (סימון ירוק), וזהו גם השביל שבו יש לרדת מן הגבעה (הטיפוס לגבעה אינו נחוץ בכדי להמשיך במסלול הטיול).

מי שבכל זאת בחר לטפס בשביל המוביל לפסגה (הטיפוס אורך דקות ספורות בלבד), יזכה לחזות במו עיניו בנופה המדהים והייחודי של בקעת ארדון. ההר הגבוה הנראה מצפון מזרח הוא הר ארדון, התחום את המכתש. החולות האדומים שמתחת להר הם תחילתו של עמק אדום, שכשמו כן הוא, והחומות הכהות, החותכות בין בקעות החול, הן למעשה דייקים, מחדרים של מגמה לוחטת, שחדרה בכוח אדיר אל תוך סדקים במעבה האדמה והתקשתה בתוכם (ראה מסגרת). ממערב ניתן לראות את נחל ארדון ובאופק את מכתש רמון, שאורכו ממערב למזרח הוא כ-40 ק"מ. מדרום וממזרח מתנשאים מצוקים תלולים הסוגרים את המכתש.

לאחר שמסדירים את הנשימה ושזופים את העיניים ב-360 מעלות של נוף בראשיתי ומרהיב (לא לשכוח להצטלם!), אפשר לרדת בחזרה מטה, אל השביל האדום. בשביל פונים ימינה ויורדים עוד כמה עשרות מטרים עד שמגיעים שוב לרמה שטוחה, מתחת לחומות הדייקים המרשימות. צבעם השחור של הדייקים וכן הצבע השחור של הגבעה עצמה, הוא תוצר לוואי של החום העצום של המגמה, אשר באותם ימים רחוקים התיך חלקית את סלע אבן החול שסביבו.

הדייק הגדול

על הרמה, כ-200 מ' הלאה, מוביל השביל בסימון אדום ימינה, אל תוך ערוץ קטן, שבו יורדים דרך מספר מדרגות סלע עד שמגיעים שוב אל נחל ארדון [4]. שם פוגשים שוב בדרך העפר (דרך 4x4, עם סימון שחור), שבה החל הטיול. מצד ימין אפשר לראות עתה את המצוק התחום את הנחל, שכבות של סלעים בעשרות גוונים, כמו מרמלדה ענקית... שינויים תכופים בתנאי הסביבה בתקופה בה נוצרו הסלעים הללו הם הסיבה לגיוון המרשים והנדיר הזה. כמה מאות מטרים לאחר העלייה על הדרך מגיעים לעץ שיטה נוסף, ובימים חמים בהחלט מומלץ לעצור בצילו למנוחה קלה. פסגת גבעת חרוט נמצאת עתה הישר מעל והמחזה בהחלט דורש השתהות. צפונית לעץ, מתחת

זמן מדבר

הר ארדון

חום יולי אוגוסט כבר מאחורינו, עונת הגשמים עוד לפנינו ובתווך מזג אוויר מקסים. לפניכם שני מסלולים רגליים במדבר: אחד קל, השני פחות. אחד יעלה אתכם לעקרבים, השני יוריד אתכם למכתשים. נעלי הליכה, מים, כובע ומצב רוח טוב - חובה בשניהם

כתיבה אור ארנסט

משתי נקודות הצל היחידות במסלול, זוהי גם הנקודה שבה עוזבים את דרך העפר ומתחילים לטפס מעלה בכיוון צפון. שביל בסימון כחול חוצה את הערוץ החולי ועולה כשהוא תחום במצוק. בתום הטיפוס הקצר מגיעים לרמה מעל הערוץ, והשביל מתפתל עליה לאורך כ-200 מ', עד למרגלות גבעת חרוט, שם הוא פוגש בשביל בסימון אדום [3]. לעומד מתחת לגבעת חרוט לא יהיה ספק על שום מה היא מכונה כך.

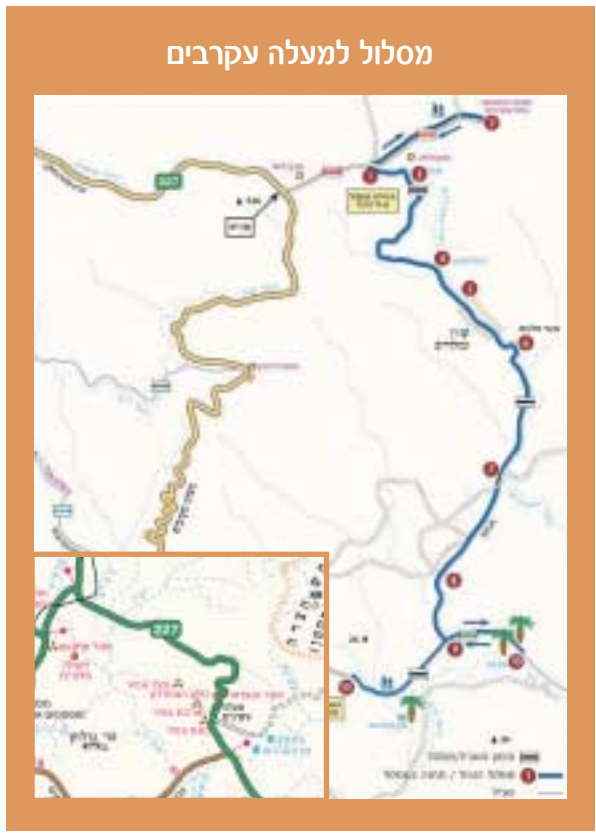
בעוד השביל הכחול ממשיך שמאלה לכיוון הר ארדון, ממשיכים בשביל האדום המוביל ישר מעלה, עד לאוכף קטן. שם מגיע השביל לנקודה הגבוהה ביותר שלו, שלאחריה ימשיך מטה מצידו השני של האוכף.

מסלול מס' 1: נחל ארדון וגבעת חרוט

סוג: מסלול רגלי. **מקום:** מכתש רמון. נקודת מוצא: חניון יום "רמת סהרונים". **נקודת סיום:** בנקודת המוצא. **אורך מסלול:** 2.5 ק"מ. **דרגת קושי:** קל. מתאים לכל המשפחה. **זמן מסלול:** כשעתיים. ממצפה רמון נוסעים בכביש מס' 40 אל תחתית מכתש רמון, עד לשלט הכוונה לחניון "רמת סהרונים" ולחניון "בארות". פנייה שמאלה משם ונסיעה של 7 ק"מ יובילו לרמת סהרונים. יש לחנות את הרכב בחנייה [1] ולהמשיך ברגל בירידה אל נחל ארדון, בסימון שבילים שחור. בתחילת הירידה ניתן להבחין בגבעת חרוט, אליה מגיעים בהמשך הטיול. בנקודה בה פוגשת הדרך בנחל נמצא עץ שיטה גדול [2]. זוהי אחת

גבעת חרוט

בין מתלולי סחף וגבעות קרטון בהירות, כבר ניתן לראות בערוץ הנחל כמה עצי שיטה ועצי שיזף. לאחר כקילומטר נפגש השביל עם דרך עפר רחבה [7], החוצה את אפיק הנחל. פנייה ימינה מובילה במעלה הערוץ. לאחר כ-200 מ' נפרדים ממנה וממשיכים הישר דרומה, על פני שטח מישורי. לאחר קילומטר נוסף, ליד חבית מתכת מסומנת, פונים שמאלה אל ערוץ קטן [8] – יובל של נחל צין. עוד כ-500 מ' במורד הערוץ הזה, וכבר רואים את קירותיו של נחל צין הרחב, אליו מתנקז הנחל. אחרי גוויי החום והצהוב, החולות והסלעים, נכנסים להתפצלות שבילים [9]. כאן יש לפנות שמאלה על הסימון הירוק כדי להגיע לעין צין [10], ועצי הדקל שבמקום מזמינים לסעודת סיום. חוזרים אל השביל המסומן בשחור. מכאן ממשיכים לדרום מערב, באפיקו החולי של נחל צין, ולאחר כ-300 מ' של הליכה בסבך עצי אשל וקנה יצאים אל שטח פתוח. על הגבעה שממול ניתן לזהות את השביל הרחב העולה אל רחבת החנייה [11].

טיול ברשות: אל גבעת חרוט ונחל ארדון

טיול אל ליבו של מכתש רמון. ביקור במרכז המבקרים, משם נמשיך אל גבעת חרוט הנמצאת בצידו המזרחי של המכתש. נרד אל נחל ארדון ונעצור ליד הדייקים המרהיבים בדפנות הנחל. עם צאת הכוכבים נתחיל את הסיור הקסום בעבדת, עיר נבטית עתיקה, לאור עששיות, שם נעבור בין חומות, מגדלים, כנסיות וגת. תאריך: יום ו' 8.10.2004. לפרטים: 08-54666-1

למטיילים העצמאיים: אנה, שמרו על ניקיון, סעו בדרכים המאושרות בלבד, לכו בשבילים המסומנים, אל תפריעו למנוחת חיות הבר. לינה והבערת אש רק במקומות מותרים על פי שילוט. גן לאומי עבדת, לפרטים: 08-6586391.

 המפות והמסלולים באדיבות מפה, הוצאה לאור, www.mapa.co.il

אילת, מעט לפני עין חצבה, מפנה שלט כתום וברור ימינה, לכיוון עין צין. פונים בכביש 227 ונוסעים בו כ-16 ק"מ. מגיעים להצטלבות שבאפיק נחל צין וממשיכים ישר. ממול רואים כבר את מעלה עקרבים המפותל. לאחר כקילומטר וחצי נוספים מובילה פנייה ימינה בדרך עפר ברורה מזרחה, לעין צין (יש שילוט ברור). בקצה הדרך הזו, לאחר 2 ק"מ, יש משטח חנייה, שם משאירים רכב אחד.

המכונית שתיקה אתכם לתחילת המסלול: עדיין בכביש 227, הכביש צר ומתפתל בעיקולים חדים. אחרי שניים-שלושה עיקולים כדאי לעצור ברחבת תצפית הצופה על מעלה עקרבים הרומי שממול, על מעלה צפיר ומצד צפיר. תקופה ארוכה הייתה זו הדרך היחידה לאילת, ואם חושבים על האוטובוסים שנסעו כאן פעם אפשר להבין שנסיעה לאילת הייתה מבצע מפרך של ממש... ממשיכים במעלה עוד כ-3 ק"מ. ממזרח לכביש מתפצלת דרך עפר מסומנת אדום. בהתפצלות, כדי להקל על המטיילים, יש עמוד שילוט המפנה מזרחה למצפה המכתש ולנחל עקרבים. נוסעים על הדרך הזו כקילומטר עד לשלט נוסף, המורה ימינה – אל מצפה המכתש ונחל עקרבים. כאן נקודת ההתחלה.

ברגל: מנקודת ההתחלה [1], לאחר כרבע שעה של הליכה בדרך עפר מסומנת באדום, מגיעים למצפה אל המכתש [2], ממנו ניתן לראות את כל המכתש הקטן, מראה יפה ומרהיב. חוזרים שוב לנקודת ההתחלה והולכים בשביל המסומן בשחור. סימונו ברור ואין חשש לטעות בניווט. מכאן ממשיכים כ-300 מ' במורד ערוץ נחל עקרבים, ואז עולים איתו דרומה מעל למצוק המערבי של הנחל, על מנת לעקוף מפל גבוה מאד [3]. לאחר כקילומטר ובפניה עם השביל מזרחה יורדים תחילה לאורך שפת מצוק יפה ובמורדה של שלוחה תלולה מעט, בחזרה לאפיק נחל עקרבים.

בין ניקי סלעים

את נחל עקרבים פוגשים בראשו של מפל גבוה נוסף בנחל [4], שבראשו חוצה השביל השחור את האפיק על גדתו השמאלית. משם ממשיכים עם השביל כ-200 מ' על הגדה השמאלית, ויורדים אל תוך הקטע היפה ביותר שבנחל: ניקי סלעים צר ותלול [5] ובו מדרגות, מפל, מכתשות עגולות ויפות ומפולות סלעים ציוריות, המוטלות בקרקעית הנקיק. כאן, בשני מקומות סמוכים זה לזה, יש צורך להיעזר במדרגות ברזל, שקובעו בסלע לנוחות המטיילים. בעת הירידה נעזרים במדרגות הללו, בנקודות קריטיות ידרשו המבוגרים להושיט יד לתמיכה. זהו החלק החווייתי והמרגש בטיול. אחרי המפלים ומעקף הגבים, מדלגים בין בולדרים גדולים (אין לסטות מהסימון). השביל מוביל אל שער סלעים יפה [6] מתחת לקניון, אל חלקו התחתון של נחל עקרבים, העובר כבר בתחום גבעת קרטון של בקעת צין. זה הזמן להפסקת קפה או אפילו לארוחה. הקטע הקשה יחסית כבר מאחור, וזה הזמן להביט בצוקי הסלעים שמסביב ובצלעות המכתש משמאל (ממזרח). מרתק להבחין בריבוי הגוונים של הסלע ורכסי ההרים. באפיק הנחל אפשר לראות סחף ואפילו גזע עץ שיטה, שנעקר בוודאי בשיטפון. אחרי שער הסלעים, במורד ערוצו של נחל עקרבים התחתון,